

Goedenmorgen, vrienden.

Het is alweer zondag en we beginnen zo langzamerhand in de tijd te komen, dat men aan Pasen gaat denken. Maar dan komt toch wel de nadruk van het geloof heel sterk te liggen op begrippen als: offer, verlossing en al wat daarbij hoort. En daarnaast vinden we ook de nadruk op begrippen als: herrijzenis en verzoening. Dan moet u mij niet kwalijk nemen, dat ik sommige van die begrippen eens een keer aan een beschouwing wil onderwerpen.

Zoals ik zeg, ik wil dat niet lang doen en niet in bijbelse zin. Wij zijn ten slotte geen kerkgemeenschap. Maar zo'n enkele keer kan het toch geen kwaad om zo eens te spreken over die dingen en wat daar eventueel aan verbonden is. En dan geef ik daarbij natuurlijk en uit de aard der zaak onze zienswijze.

In de eerste plaats zou ik dan willen kijken naar het begrip: offer. Het is een begrip dat vaak gebruikt en m.i. maar al te vaak misbruikt wordt. "Want," zo zegt men, "een ieder moet z'n offertje weten te brengen."

Ja, ja, zoals in Tuindorp Oost-Zaan. Offers van de gemeenschap ontheffen dan de aansprakelijken van een groot gedeelte van de noodzakelijke offers en maatregelen.

"Een offer," zo zegt men, "is het mooiste dat men kan brengen." Ja, ja. Maar degenen, die zo'n offer brengen, vinden het over het algemeen zelf aangenaam. Offeren tegen wil en dank, ja, daar heb je ook niets aan, want als je offert zonder er zelf enige invloed op uit te kunnen oefenen, dan kunnen we ook weer zeggen: "Dat is niet waardevol, dat is niet betekenisvol."

Met al dat gepraat over offers en al wat erbij hoort, probeer ik dan eens een keer een ontleding te maken van wat een offer dient te zijn, kan zijn en wat het tot stand kan brengen. En dan moet ik beginnen met één zinsnede, die ongetwijfeld vele mensen op hun achterbenen zal brengen: "Het redeloze offer is zonder betekenis en in feite zinloos."

Dat is begrijpelijk. Ik kan nu wel proberen allerhand te offeren: mijzelf, mijn tijd en al wat erbij gaat. Maar wanneer ik daarin niet een betekenis vind, wanneer dit niet iets meer betekent dan alleen maar het idee, dat ik misschien ergens onbekende machten gunstig stem, dan geloof ik niet, dat dat werkelijk iets uithaalt. Een offer moet betekenis hebben.

Wanneer we Jezus' offer zien, dan heeft dat wel degelijk zijn betekenis. Want juist door zijn dood krijgen we ten slotte te maken met het mysterie van dood en herrijzenis en wordt het christelijk geloof a.h.w. vastgegrift als een voortzetting van vele oudere mysteriën en gelijktijdig voorzien van een nieuwe en belangrijke inhoud.

Wanneer ik nu een offer ga brengen zo zonder meer, dan moet ik mij toch altijd weer eens een keer afvragen: Kan het nu ook zonder dat offer? Wanneer wij een verantwoordelijkheid hebben tegenover God en tegenover de wereld, dan is het heel logisch en heel natuurlijk, dat wij proberen aan die verplichting tegemoet te komen. Maar het moet dan iets feitelijks zijn, althans iets wat voor ons persoonlijk feitelijk is. En hoe meer wij ons best doen en hoe meer wij proberen om het juiste te bereiken, hoe beter dat ongetwijfeld voor ons en in 9 van de 10 gevallen ook voor de wereld zal zijn. Maar als je nu dat

offer zo met nadruk gaat verdedigen, dan weet ik niet of dat wel de juiste oplossing is. Het doet me een beetje denken aan de geschiedenis van die man, die de bergen in ging. Hij zei: "Ik wil klimmen" en daarom klom hij. Wel liep er aan de andere kant van de top een heel gemakkelijke weg, waardoor hij met minder moeite en veel sneller ter plaatse kon zijn, maar hij wilde klimmen en hij klom.

Menigeen die over offer spreekt, doet m.i. hetzelfde. Hij kiest bewust de moeilijkste weg. Maar als er een gemakkelijke weg voor ons is, waarom zouden wij dan de moeilijke weg nemen?

Voor Jezus was er geen andere weg. Hij kon verdwijnen, maar daarmee zijn werk te gronde zien gaan. Hij kon zich onttrekken aan de martelingen. Hij kon zijn macht openbaren en daardoor het centrum worden van een strijd. Maar zijn eigen leer van naastenliefde kon hij alleen verdedigen door zijn weerloosheid. In dien zin was hij inderdaad het lam dat ter slachtbank wordt geleid. Het was noodzakelijk.

Velen van de navolgers van Jezus gaan echter zeggen: "Maar wij moeten offeren." Neen.

In de tweede plaats, wat heeft dat offer voor ons persoonlijk te betekenen? In vele gevallen zal een offer ons een zekere zelfvertrouwen schenken. Het klinkt misschien een beetje gek, maar het is nu eenmaal zo.

"Wij hebben vrijwillig iets opgegeven. Dan moeten wij toch wel heel erg goed zijn." Dan voelen we ons zo goed en zo zeker, dat we er helemaal niet aan denken, dat de andere verplichtingen doorgaan. Het gevaar van de offergedachte is verder, dat je op een gegeven ogenblik meent, dat je jezelf kunt onttrekken aan andere verantwoordelijkheden alleen door iets te offeren.

Wij hebben daarvan een zeer zielig voorbeeld in bepaalde kloosters. Er zijn nl. kloosters, die zich geheel aan de buitenwereld onttrekken. En dat betekent dan dat ze achter slot zijn en dus moeten leven van de goede gaven, die men hun eventueel doet geworden. Dat ze zich daarmee tevens onttrekken aan de maatschappij en aan de verplichtingen, die elke mens daarin heeft, dat bedenken ze niet. En nu kort geleden bleek, dat er nonnetjes zitten dood te hongeren in een slot en dat zij zich buitengewoon heilig en goed voelen door al die offers, maar dat ze nu werkelijk niets tot stand brengen wat belangrijk is. Zelfs niet meer met hun gebed, want daarvoor zitten ze te veel in de zorgen.

Dan zeg je ook: Ja, dat is zinloos. Deze mensen gaan het offer stellen boven de natuurlijke plicht en verplichtingen. Ze mogen offeren zoveel ze willen, als ze in de eerste plaats tegemoet komen aan de natuurlijke verplichting van elke mens om binnen de gemeenschap als mens zijn steentje bij te dragen tot de verbetering van de mensheid, het grote geluk en de grote innerlijke waarheid van het geheel. Een beetje zielig als u hoort, dat mensen hun hele leven dus willen opofferen, daar bovendien nog in angst en nood komen te zitten en a.h.w. behoren tot de meest armlastigen ter wereld.

Wat moeten wij dan stellen? Kan een offer b.v. vervangend zijn. We komen nu weer op een gevaarlijk terrein: die kwestie van "Het bloed van het Lam". Kan Jezus de mens vrijkopen van zijn zonden? Als hij die zonde gedaan heeft, vóórdat het offer wordt gebracht, ja, dan kan ik het me nog enigszins voorstellen. Zoals je een slaaf, die eenmaal gevangen is, vrijkoopt. Maar het is dwaasheid van tevoren losgeld te betalen voor een slaaf, die nog niet gevangen is. Je kunt wel zeggen: "Ja, Pieter Jansz. Klaasen zal misschien gevangen worden door de Barbarijse rovers, we zullen daar dus alvast losgeld deponeren." Dan kon je van twee dingen zeker zijn: dat als Jansz. enz. wordt gevangen, hij toch slaaf is, want men heeft het geld al binnen.

Ja, zeggen ze dan, maar God is almachtig.

Neen, wanneer er ergens gesproken moet worden over een natuurlijke wet, dan moet dit ook hier het geval zijn. Een offer heeft alléén zin, indien daarmee onmiddellijk en praktisch iets wordt bereikt, ook indien de gevolgen daarvan in een verre toekomst doorwerken. Maar het gaat niet om die gevolgen in de toekomst, het gaat om het praktisch resultaat van nu. En naar ik meen is dat ook met Jezus' dood precies hetzelfde geweest.

Alle - ja, ik ben misschien een beetje onverdraagzaam hier - maar alle gezwam over het offer en het offer en het offer, is m.i. dwaasheid, zolang men dit niet verbindt aan de directe, reële waarden van menselijk en ook innerlijk leven.

En dan mag je over het offer dit stellen: Het offer is een vrijwillig prijsgeven van iets, wat men zelve waardeert (dat hoort erbij), opdat er iets bereikt zal worden, wat langs geen enkele andere weg op gelijke wijze bereikbaar is. Het houdt verder in, dat elk offer gericht moet zijn op het corrigeren, veranderen of verbeteren van toestanden, die nu bestaan of uit het verleden bestaan. Maar dat het offer voor de toekomst alleen dan zin heeft, wanneer we de eerste gevolgen van dit offer onmiddellijk na dit offer zullen kunnen waarnemen; anders is het absoluut zinloos.

Praten over offertjes brengen en jezelf terughouden van dit en jezelf ontdoen van dat, heeft alleen betekenis, als je inderdaad weet wat je ermee wilt bereiken; indien dit gewenste binnen de praktische mogelijkheden ligt - hetzij innerlijk of uiterlijk - en indien het offer niet wordt gezien als een verdienste op zichzelf maar alleen als een middel, dat je ongelukkigerwijze moet gebruiken, omdat er geen beter en prettiger middel bestaat.

Nu heb ik natuurlijk ondertussen op heel wat tenen getrapt. En misschien ook nog wel een paar glazen huisjes ingegooid. Maar ik wil verdergaan en ik wil mij eens afvragen, in hoeverre een mens zijn leven dus in de praktijk moet baseren op alles, wat er zo geleraard wordt. En dan denk ik natuur^{lijk} weer speciaal aan het offer, het offerlam, de offeraar, enz.

Misschien zijn wij dan toch nog lagere geesten in de ogen van velen, als we dat durven zeggen. Maar wij vinden ten slotte God en wij vinden het geluk zonder nadruk op deze dingen. Want op het ogenblik dat wij voor onszelven overtuigd streven naar een eenheid met het Goddelijke, of wanneer wij alleen nu maar proberen onze plaats te vinden in de schepping, dan voldoen wij daarmee aan de oerkracht, de oerwil, de oerwet.

Je kunt natuurlijk over God gaan spreken als over het een of ander willekeurig ventje, dat in de hemel zit te regeren. Maar dat past toch zeker niet meer bij de moderne tijd, bij de opvatting van de moderne mens. Je moet toch aanvoelen, dat als er een God bestaat, deze God evenwichtig en volmaakt moet zijn. Als Hij dit is en wij vervullen in ons streven datgene, wat Hij ons in heeft gelegd (dus wat onze wet is), we streven naar ons doel, dan behoeven we ons zeker niet meer te onthouden van al datgene, wat Hij ons verder daarbij cadeau geeft.

Er zijn mensen, die midden door een bloemenveld zouden wandelen met de ogen gesloten, omdat zij zich niet zondig willen laten afleiden van het eeuwig doel door de schoonheid op aarde. En dan vergeten zij één ding, dat ze een heel goed voorbeeld voorbij lopen nl. Jezus zelf, die zich voortdurend kon verlustigen in alles, wat de natuur te zien gaf.

Wij vinden mensen die beweren, dat je alle stoffelijke vreugde terzijde moet stellen. Nou, ik vind het dan toch maar raar, dat Jezus dat

niet heeft gedaan. En ik vind het trouwens helemaal een raar idee. Als het Gods wil niet zou zijn, dat er zoveel vreugde is op deze wereld, waarom zou Hij het dan hebben geschapen? Alleen om ons de gelegenheid te geven te offeren? Kom nou!

Neen. Als er iets is op de wereld; onverschillig wat, dat tot deze schepping behoort, dan is dit m.i. geschapen, opdat wij te zijner tijd en in het voor ons juiste verband ons daarin zullen kunnen verheugen. En dat gaat - neemt u het mij niet kwalijk, dat ik het zeg - van mooie vormen, bikini's tot bloemen en wolken aan de hemel toe, tot zelfs de sterren. Al die dingen zijn er uit ons standpunt en voor ons om ons erover te verheugen, om de vreugde van het leven te kennen.

Degenen die zo hard roepen "Het offer, het offer, het offer," die vergeten één ding. Zij baseren er zich op: Jezus heeft zijn leven geofferd. Ja, potverdorie, dat wil ik ook doen, als ik zeker ben dat ik na drie dagen herrijst! En Jezus wist dit. Want zegt hij niet zelf, dat "in drie dagen hij de tempel, die men afbreekt, zal herbouwen." Dat heb ik al een keer aangehaald. Het is niet van mij. Het staat in de Evangeliën. Dat kunt u uit de mond van de predikanten horen, dezelfde, die zo de nadruk leggen op dit offer.

Het offer in het hele Paasgebeuren is niets anders dan een noodzakelijk kwaad, dat men moet ondergaan, maar dat onmiddellijk wordt opgevangen door de vreugde. Ik weet het niet.....er zijn dan mensen, die prediken met lange gezichten over het offer, de beheersing, de verwerping en alles erbij. En als je die hoort praten, dan zou Jezus met een gezicht - nou ja, hij werd niet geschoren in zijn tijd, dat is gelukkig, anders had hij driedubbel tarief moeten betalen - net als de kinderen op zijn knieën, murmelend over vrome wijsheden door het land zijn geslopen en niemand hebben aangekeken.

Neem mij niet kwalijk, als ik het Evangelie lees, heb ik zo het idee dat Jezus een heel vlotte jongen was. Hij ging rustig praten met Zacheüs, de tollenaar. Hij ging rustig bij hem eten. Hij had er helemaal geen bezwaar tegen. Hij ging bruiloft vieren en zat rustig bij een bron te praten met een vrouw, die vele malen gehuwd was en dan nog wel een Samaritaanse.

Ik wil niet zeggen, dat Jezus nu zelf het leven heeft uitgebuit. Per slot van rekening had hij een doel in het leven en dat maakte dat onmogelijk. Maar hij heeft nooit iets verworpen. En ik geloof heus wel, dat hij heel vaak in z'n vuistje heeft zitten lachen, wanneer hij weer de een of andere Sadduceeër of Farizeeër met een mooi smoesje het riet in had gestuurd, wanneer deze hem probeerde op de een of andere manier te grijpen. Ik kan me zo echt voorstellen, dat Jezus zich zo zit te verkneukelen, als ze daar komen: "Aan wie zullen we de penning betalen? Aan de tempel of aan de keizer?" Dan zit Jezus zich van binnen dood te lachen. Dan zegt hij: "Jongens, dat vind ik nou leuk, dat jullie komen. Maar je komt van een koude kermis thuis. Wat staat er voor een beeld op?" Hij had het hun ook kunnen zeggen; maar hij vindt het veel leuker als zij het zelf zeggen, als zij zich met eigen mond verslaan. "Ja, de keizer." Nu, dan kan ik me voorstellen, dat over het mooie gezicht van Jezus een heel brede grijns komt en dat hij eigenlijk in zijn handen zou willen wrijven. Dan zegt hij: "Ja, geef dan de keizer wat des keizers is en Gode wat Godes is."

Een schitterend antwoord maar ook een goede mop. Maar zo wordt het niet bekeken. Als Wim Kan iets dergelijks uit zou halen, o, dan zou iedereen zich doodbrullen van het lachen. Omdat het nu toevallig in het Evangelie staat, is het alleen maar een teken van wijsheid en niet iets, waar een zekere humor in zit.

Ziet u, als ik dat alles zo bekijk, dan komt voor mij steeds weer op de voorgrond: Men overschat de betekenis van het offer in Jezus' leven. Een offer dat betrekkelijk kort is, dat noodzakelijk is, dat onvermijdelijk is, gezien hetgeen Jezus wil en moet bereiken. En zelfs dan kunnen we zeggen, dat hij het offer nu niet helemaal graag aanvaardt. Hij berust in het onvermijdelijke, hij vindt er uiteindelijk misschien een zekere vreugde in. Maar hij ligt ook op zijn knie-tjes te bidden: "God, als het nu mogelijk is, laat dan deze beker aan mij voorbijgaan."

Jezus is een mens die leeft, voluit leeft. Wie geeft dan de volgelingen van Jezus het recht ons te leren en van anderen te eisen, dat zij niet in de eerste plaats de vreugden van het leven zullen kennen, maar met voortdurend neergeslagen ogen of met theologische oogkleppen voor door het leven zullen dwalen, alsof er praktisch niets bijzonders te beleven is?

Mijn idee van Pasen is dit, -het klinkt misschien erg vreemd: Pasen is een lentefeest. Dat merkt u wel, want u gaat met Pasen "eitje tikken"; u zet kuikentjes op uw tafel e.d. dingen. Jezus' leven is eigenlijk een voortdurende lente. Een lente, die in een zomerstorm haar ontplooiing vindt en onmiddellijk daarna de oogst geeft: de herrijzenis.

Hebben wij dan niet het recht om op dezelfde manier te leven? Dan kunnen we nog een stap verdergaan. Hebben wij niet de plicht om op dezelfde manier te leven? Volgens mij is het antwoord op die vraag zeker "Ja".

En dat brengt mij dan weer, tenminste wat mij betreft, aan het einde van het betoog voor deze morgen. Wat is dan voor de mens de werkelijke noodzaak, de verplichting van het leven a.h.w., indien hij noch zichzelf noch zijn Schepper tekort wil doen?

In de eerste plaats: verheug u in het leven, want het is u niet alleen tot smart geschonken.

In de tweede plaats: aanvaard het leven zoals het is. Het is Gods werk, niet het uwe. Begrijp, dat al hetgeen mensen doen en vormen, slechts mogelijk is, omdat God Zelve dit toelaat.

Dan: beschouw het offer als een noodzaak, wanneer u zich in bewustzijn of ook vaak in menselijke situatie, meer stoffelijke situatie, wilt verheffen boven hetgeen u bent. Want het is de mens onmogelijk alles te gewinnen, zonder veel van hetgeen illusie en waan is prijs te geven. Maar offer alleen dan, wanneer het voor u innerlijk absoluut noodzakelijk is of als u in de buitenwereld voor uzelf of anderen niets kunt bereiken zonder een offer.

Een offer is een laatste maatregel, een laatste noodzaak. Tracht nooit u door het offer van anderen te laten opvoeren tot de geest. Het zal u ten slotte niet mogelijk zijn. Probeer ook niet anderen door uw offer te verlossen. Indien dat een bijkomstig verschijnsel is of een bijkomstige mogelijkheid, wees er blij mee. Maar u bent het, die de weg zelve moet gaan.

God heeft de schepping geschapen als een eenheid. Besef, dat die eenheid in je eigen leven tot uiting moet komen en dat wat ze broederschap noemen enz. (voor de dames natuurlijk zusterschap, ik vind het geen mooi woord), dat dat inderdaad de draagwijdte van je leven moet zijn: een zo groot mogelijke eenheid, een zo groot mogelijk samengaan en samenwerken met je medemensen. Dat is een verplichting. Maar het is juist deze verplichting, die de mens innerlijk steeds nieuw licht, nieuwe vreugde, nieuwe ervaringen geeft.

Mijn betoog voor vandaag is ten einde. Vrienden, het mag dan Vasten zijn voor sommigen en we horen binnenkort allerhand rouwmoedige lijdensoverwegingen, maar laten we één ding onthouden: God heeft

de wereld geschapen, opdat de mens zich zal verheugen. Wanneer die mens door zijn eigen voorstellingen een deel van deze vreugde terzijde werpt (uitdrijving uit het paradijs), dan is dat misschien zijn zaak. Maar een verstandig mens zal zeker niet meer van 's werelds lijden aanvaarden, dan noodzakelijk is voor zijn eigen bewustwording. En hij zal al datgene, wat hij kan voorkomen, inderdaad voorkomen.

Ik zou haast willen zeggen: Vrijheid van leven en vrijheid van denken zijn voor de mensen het onontbeerlijk goed. Want eerst in deze vrijheid kan hij zelve besluiten waarheen te gaan en zo dit een offer noodzakelijk maakt, zal hij het uit vrije wil brengen en in de bereiking het offer zelf tot vreugde zien worden. Dat is mijn opinie. Ik zal u niet langer meer bezig houden, vrienden. Bedankt voor het gehoor en een prettige zondag verder.

-:-

Goedenmorgen, vrienden.

Dit jeugdig enthousiaste betoog raakt een zeer belangrijk punt in een menselijk leven. Want wij weten dat de mensheid van den beginne af offers heeft gebracht. Ik denk hierbij aan de eerste mensen- en dierenoffers, die met enkele lijnen geschetst in de rotsholen nog aan de wand staan. Aan de vele offers aan Baäls en andere afgoden; en de brand- en reukoffers die men bracht aan Jahwe in de grote Tempel van Salomo. Ik denk aan alle offergedachten over de hele wereld. En wanneer ik dit naga, dan lijkt mij deze reeks van offeranden niet te zijn gebracht voor een werkelijk verwerven van een goddelijke gunst, maar de erkenning van eigen onvermogen.

Op het ogenblik dat de mens niet meer weet wat hij moet beginnen, wat hij aan moet met een bestaande toestand, een verplichting, dan begint hij over offer te praten. Wanneer de economie in het honderd is geraakt, dan spreekt hij over het noodzakelijke offer voor de onafhankelijkheid van de natie en dan brengt hij het meest massale mensenoffer dat deze wereld ooit heeft gekend. Hij noemt het oorlog. Wanneer die mens niet meer weet, hoe hij zichzelf moet rechtvaardigen, dan spreekt hij over de noodzakelijke offerande van het persoonlijk inzicht en het volgen van de hogere leiding. En ja, als hij dan Hitler heet, dan worden zijn volgelingen ten slotte vervolgd. Als hij toevallig een paus is of een reformator, dan achten zijn volgelingen zichzelf heilig. Maar al dit offer is voor mij een blijk van onvermogen. Het offer treedt dan op, wanneer je zelf niet in staat bent of de moed niet hebt de normale wegen verder te volgen. Het offer is niet een teken van grotere bereiking maar van onvoldoende bereiking. En wanneer ik zo mijn visie over het offer heb vastgelegd, vraag ik mij onwillekeurig af: Welke is dan die bereiking, die de hele mensheid nastreeft en nastreefde met zo vele en zo grote offers? En dan lijkt het enige antwoord, dat eerlijk en passend is: het geluk.

De mens zoekt naar het geluk. Ook u. Wanneer u achter al uw prikkelbaarheid, uw onredelijkheid, achter uw offers en achter uw uitvluchten gaat zien, dan vindt u dat ook u het geluk begeert. En naarmate dit geluk voor u kenbaarder is, zult u gelukkiger zijn, zult u rustiger zijn en zult u minder gaan spreken over een offer. U gaat dan meer spreken over de daad, die voor u persoonlijk noodzakelijk is en die u vreugdig en uit eigen wil volbrengt.

Men schaamt zich vaak te bekennen dat men naar het geluk zoekt. En toch, waarom zou men u spreken van een Koninkrijk der Heme-

len? Waarom zou men u zoveel vertellen over de sferen? Waarom zou zoveel gedreigd worden ook met de eeuwige pijnen van Gehenna en Hel, als niet de mens in feite alleen het geluk begeert?

Het is misschien jammer, dat we zo weinig eerlijk zijn. We geven het graag een andere naam. We noemen het: grote bewustwording of harmonie. Wij vinden duizend-en-één titels uit, die alle slechts hetzelfde begrip moeten dekken: het geluk zonder grenzen en zonder einde.

Ik meen dat de mens in dit streven naar geluk alleen op volmaakte wijze gelukkig zal kunnen zijn in het juiste verband met het totaal van de schepping. Het persoonlijk geluk, het persoonlijk uitzijzen boven de schepping is, gezien het wezen van de mens, haast onmogelijk. Want zodra hij eenzaam is, ontbreekt hem datgene, waarin hij zijn geluk weerspiegeld kan zien; ook geestelijk. Neen, indien gij het mij vraagt: het geluk dat wij zoeken is niets anders dan de juiste nis, waarin wij passen.

Ieder weet, diep in zichzelf - of hij nu geest is of stofmens - dat er ergens voor hem/haar een plaats is bestemd; daar ben je thuis. En het is niet voor niets, dat de mens voor de eindbereiking vaak de term gebruikt: het Vaderhuis. Dus het thuis "par excellence", waarin men is beschermd, verzorgd en geborgen.

Maar mogen wij dan niet toegeven dat wij gelukkig willen zijn? Is het noodzakelijk deze honger naar het geluk te vermommen? Is het niet beter dit geluk eenvoudig en scherp te definiëren? Eerlijk te zeggen wat je wilt? Ik voor mij, ik ben niet bang te zeggen wat ik nastreef - al vele levens en voor u ongetelde jaren. Ik zoek het geluk. Maar ik zoek dat grote geluk, waarin niets strijdig is in mij of rond mij. De vrede die ik in mij ervaar. Ik zoek de kleine vreugden, zeker. Maar de kleine vreugden dienen samen te vloeien tot een hecht geheel. Het moet niet met elkaar in strijd zijn, opdat ik niet in de kleine vreugden de vervulling van mijn wezen verlieze. Ik zoek naar vreugde en ik werk, omdat het mij vreugde geeft. Ik spreek tot u, omdat het mij vreugde geeft. Ik ontvang lering, omdat het mij een vreugde is deze te ontvangen.

Dat is mijn werkelijke beweegreden. Dan kunnen wij spreken over eenheid met God, over harmonie, over de juiste plaats in de schepping. Maar deze alle zijn terug te brengen tot die ene term: het volmaakte welbehagen. Laat ons dan, zoals onze vriend reeds in het eerste betoog zeide, eerlijk zijn. Laten wij onszelf toegeven dat het geluk, hetwelk wij zoeken voor ons bevestigd moet worden in stof en in geest en alleen daar te vinden is, waar wij dit zonder strijdigheid in ons eigen wezen kunnen aanvaarden. Maar ook, dat als wij kunnen aanvaarden, een direct deel van het Eeuwige of het Goddelijke, van de werkelijke kern van ons wezen, mede wordt geopenbaard.

God is vreugde. God is licht. Wij zeggen dat niet, omdat wij weten wat God is. Maar omdat het dit is, wat wij in God zoeken.

Wij zoeken in God de koestering van een zomerse zon.

Wij zoeken in God de dansende vreugde van jonge dieren, voor het eerst in de wei en de tere ontroering van bottend hout en nauw ontluikende bloesem.

Wij zoeken in God de voortdurende vernieuwing van ons wezen.

Daarom noemen wij Hem Licht en Kracht.

Wij zoeken in God een zekerheid en daarom noemen wij Hem Vader.

Wij willen Hem zien misschien als de Constructeur van het volmaakte Al, de tempel voor Zijn Ziel en dan noemen wij Hem de Grote Bouwmeester.

Wij hebben termen te over, maar in alle willen wij dat ene weergeven:

Wij zoeken in God de volledige uiting van ons eigen wezen, zon-

der enige strijdigheid, vreugdig, lichtend en volmaakt. Naar gelang van de wijze waarop wij ons voorstellen dit te bereiken, zullen wij God noemen en zullen wij streven.

Ons geluk is in feite niets anders dan een volledig deel hebben aan al wat de schepping ons mogelijk maakt te zien, te ontmoeten en te kennen. Zo volledig mogelijk onszelf wegschenken aan de wereld, opdat wij voortdurend zeker zijn in die wereld te leven. Geluk is voor ons: méér zijn dan een beperkt wezen; te zijn verweven met de oneindigheid.

Wanneer wij ons dat slechts zeer summier kunnen voorstellen en omschrijven, zo kunnen wij toch wel stellen dat dit zoeken de drijfveer is van ons bestaan. Mijns inziens is het dit, wat God in ons heeft geschapen als Zijn wet en Zijn weg. En al wat het leven biedt - stof en geest gelijkelijk - zal voor ons alleen waarde hebben, indien het dienstig is voor het erkennen van het licht, het ervaren van het geluk.

Nog een laatste woord. Wat wij geluk noemen is niet alleen uiterlijk. U kunt in uw eigen wereld niet gelukkig zijn, tenzij u van binnen, in uw denken een waardering vindt voor hetgeen geschiedt, waardoor u er zich één mee voelt. Geluk is een kwestie van innerlijk leven plus uiting. Het zal altijd zo blijven.

Laat ons dan - juist in deze tijd dat zoveel mensen sombere gedachten verkondigen of trachten hun verantwoordelijkheid voor eigen leven en werken af te schuiven op anderen - voor onszelf stellen: wij erkennen dat wij het recht hebben gelukkig te zijn, maar wij willen dit geluk vinden in overeenstemming met de waarheid van ons wezen, als een evenwicht tussen innerlijke kracht en uiterlijke kracht, als een evenwicht waardoor geen schuldgevoel ons kan storen, waardoor geen gevolg voor ons ondraaglijk wordt, zijnde erger i.p.v. vreugde.

Laten wij die volledigheid van leven beleven en vooral innerlijk nastreven, dat ons vermogen om gelukkig te zijn steeds moge groeien en zo onze eenheid met het totaal van het geschapene ook voor onszelf steeds duidelijker en klaarblijkelijker moge worden.

-:-

Goedenmorgen, vrienden.

Het vele dat de mens beweegt en beroert is ook deze morgen voor u belicht. Belicht op een wijze, die voor velen van u nieuw, voor enkelen oud zal zijn. Het zoeken naar waarheid, het zoeken naar het maximum aan persoonlijk beleven en persoonlijk erkennen - ook van de innerlijke werelden - is nu eenmaal de mens eigen.

Het is voor ons niet alleen belangrijk, dat wij mens of geest zijnde, in de uiterlijke wereld iets bereiken. Wij moeten in ons zeker zijn, dat wij verder komen; dat wij aan betekenis winnen. Rond ons liggen de schatten van de werelden uitgespreid. Het spel van lichtende schimmen en kleuren, de voortdurende wisseling van de vormloze sfeer, de statige gedragenheid van een Zomerland, waarin zelfs de kreet van een spelend kind wordt tot een lied als van een nachtegaal. En uw eigen wereld, waarin de voortdurende tegenstellingen ook gevuld en geladen zijn met nieuw weten en nieuwe ervaring.

Het is voor ons belangrijk dit vast te stellen en te zeggen: Dit is het erfdeel, dat ons is gegeven. Vraag niet waarom het leven wordt gegeven, want ge zult het niet beseffen. Vraag niet waarheen uw leven zal voeren als laatste einde, als laatste moment voor de volmaaktheid, want ge zult het nu niet kunnen bevatten. Vraag u af:

Wat is vandaag het leven? Wat is het lied, dat vandaag in mijn hart zingt? Wat is de wereld vandaag? Wat is mijn sfeer, mijn leven? En laat je dragen door het gebeuren van het heden.

Want bedenk wel, God is het eeuwigdurend Nu. En wanneer Hij spreekt, zo is het een vliedend woord, accoord, dat reeds vergaat, wanneer het in ons wordt geboren. Omdat wij niet verstaan de eeuwigheid, waarin de baan zichzelf vormt tot nieuwe melodie.

Vraag niet naar gisteren, niet naar morgen. Laat leven uwe geest en uwe kracht in het heden. Laat het zijn verweven met het felle lichten van de dag of het diepe duister van de nacht, want zó is u het zijn gegeven.

En voelt ge in u een gebrek aan kunnen en een gebrek aan macht, zo zeg uzelve altijd weer: Mijn Schepper is de liefdekracht, die zon doet schijnen en rust mij geeft.

Zo zult gij werkelijkheid ervaren.

En laat ik niet te ver gaan. Laat ik niet proberen in een dichtert-lijk web uit te drukken wat op deze morgen al zovele malen is gezegd.

Ik kan u alleen dit zeggen: Rond u ligt de wereld. Rond u ligt de intensiteit van sferen en geesten zo goed als van de simpele materie. Zij is van u. Zij is u gegeven. Niet slechts in dit moment maar altijd. Gegeven door een liefdevolle Kracht en God, Die u nooit en te nimmer verlaat. Die Zijn gaven voortdurend in nieuwe fonkelingen, in nieuwe facetten voor u vernieuwt. Aanvaard de gave Gods. Draag haar in uzelve. Niet u beklagend over hetgeen ge misschien beter zou begeren. Maar de gift nemende en verwerkende tot het schoonste wat ge kunt vinden. Dan kan ik u wel zeggen, dat één zekerheid ermee gepaard gaat:

Wie de gaven Gods voor zich weet te aanvaarden, voortdurend weer, die verandert zich, totdat hij zelve is licht van licht en kracht van kracht, wezen, ontgroeid aan elke beperking.

Zoals mijn voorgangers zouden zeggen: Het wezen van het geluk uitgedrukt in een enkele schemering binnen een goddelijke Oneindigheid.

--:-

G E B O R G E N H E I D.

Is geborgenheid eigenlijk niet de uitdrukking voor "niet ten volle leven"?

Geborgenheid kent het kind, wanneer het sluimert in de schoot, die het doet geboren worden en spoedt weer op de weg tot dood.

Geborgenheid dat is het stil begeren van hen, die in zichzelf nog niet zeker zijn en zelf niet durven leven.

Geborgenheid dat is het verband, de balsem voor de pijn van het niet volwassen zijn.

Men zegt u wel: Maak u geen zorgen, gij zijt in God behoed, in God beschut, in God geborgen. Maar de waarheid staat toch anders neergeschreven. Gij zijt het wel, die leeft. Gij zijt het, die in 't "ik" moet dragen dat, wat men aan verantwoordelijkheid en mogelijkheid u geeft. Niet anderen met hun vele zorgen maken uw leven tot een spel. Gijzelf door aanvaarden of verwerpen van hetgeen u wordt gegeven, maakt u het leven tot een vreugderoes of tot een hel.

Gij zoekt naar een geborgenheid, maar gij zijt deel der eeuwigheid en kunt niet stil geborgen zijn en aan het leven zelf ontgaan.

Ook als ge voor een korte wjl' ontkomt, zo zult ge in de stroming staan van eeuwigheid en tijd, die voort u jaagt en voort doet dwalen. En wilt ge toch geborgen zijn, zo zoek in 't "ik" de stille kracht, die het eigen "ik" dan voort doet leven. Zoek dan de kracht, die u te allen tijd' het leven, het vermogen tot streven heeft gegeven en al, wat verder gij behoeft. Ontworstel u uit d' uitbundigheid van niet waarbeleefde vreugden en wees niet meer bedroefd.

Gij kunt slechts in één ding geborgen zijn: In de zekerheid van een eeuwig bestaan. In de zekerheid, dat hoe ge ook gaat, ge eens in uw Schepper op zult gaan. De zekerheid dat de dood niet bestaat.

De zekerheid dat al in het leven, wat slechts mogelijk is, u eenmaal wordt gegeven en eenmaal door u wordt geproefd, totdat uw ziel niet meer behoeft te kennen stoffelijke waarden, of zelfs een geestelijke sfeer, waarin zij beseft het goddelijk Wezen en meer.

Gij wilt geborgen zijn? Wat kan u beschutten voor de werkelijkheid? Slechts een waan, niet meer. Aanvaard het leven en zoek in uzelf de zekerheid dat ge zelve voort wilt gaan en streven en aanvaardt wat het leven geeft.

Geborgen kunt ge zijn in 't "ik" misschien, maar verder niet. Want Hij, Die het Al heeft geschapen, heeft u gegeven uwe plaats, uw reden van zijn, uw doel van bestaan. En eerst wanneer ge bewust en wetend tot dat doel, tot die plaats bent ingegaan, zult ge geborgen zijn.

Dat dan de harmonie van de Eeuwigheid u voor alle verdere storing behoede en in u slechts klinkt het scheppende Woord: Het is begin en einde, eeuwig accoord van schepping en zijn.

Misschien, vrienden, heb ik daarin de geborgenheid niet precies voorgesteld, zoals u haar zou verlangen. Maar ik wil u nogmaals herhalen: Juist omdat God in de mens is, geldt ook:

Zelf is de mens en zelf zal hij streven. Anderen zal hij helpen, zeker, want hij is met anderen verbonden. Maar vóór alles moet hij niet zoeken de geborgenheid en de bescherming, maar het zonder angst en vrees ingaan in het leven, in de sferen en in al, wat bestaat. Daaruit puttend zijn bewuste eenheid met God; zijn weten omtrent zijn wezen en doel.

In deze kennis dan kan ontbreken de verdere noodzaak tot streven en tot handelen, omdat het "ik" één is geworden met de kern ervan. En God spreekt door het facet dat eens uw wezen was.

:--:--: